

Звіт
за результатами опитування здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня щодо оцінювання якості освітньо-наукових програм

Опитування здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня проводилося з 25 січня - 7 лютого 2021 року. Мета опитування - вивчення якості освітньо-наукових програм, що реалізуються в університеті. Анкетування здійснювалося за такими блоками питань: якість освітньої компоненти, якість викладання, якість наукового керівництва, якість загальної підтримки здобувачів вищої освіти під час реалізації освітніх програм.

До опитування було залучено здобувачів вищої освіти (освітньо-наукового) рівня 2-3 курсів, які навчаються на освітньо-наукових програмах університету. Всього в опитуванні взяли участь 136 здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.

Відповіді респондентів на запитання блоку «Якість освітньої компоненти» засвідчили, що аспіранти СумДУ переважно задоволені даним аспектом реалізації освітньо-наукових програм.

Розподіл відповідей респондентів на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що зміст освітньо-наукової програми відповідає вашим науковим інтересам та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності?» показує, що переважна більшість опитаних дали позитивні відповіді. Відповіді здобувачів вищої освіти на запитання анкети «Чи вважаєте Ви достатньою заплановану кількість навчальних курсів для формування загальних компетентностей?» засвідчують, що за більшістю ОНП переважна частка респондентів повністю задоволені змістовною складовою освітньо-наукових програм щодо здатності формування загальних компетентностей.

На основі аналізу результатів оцінювання аспірантами того, наскільки вони були ознайомлені із результатами навчання за відповідною ОНП, слід відмітити, що переважна більшість опитаних позитивно оцінили дане питання. Відповіді аспірантів на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що програма включає достатньо навчальних курсів, необхідних для успішного виконання дисертаційного дослідження?» показують, що позитивно оцінюють даний аспект реалізації ОНП переважна більшість респонденти, які навчаються на ОНП «Право», «Менеджмент», «Облік і оподаткування», «Стоматологія», «Технології захисту навколишнього середовища» та «Галузеве машинобудування».

Важливим аспектом реалізації ОНП є задоволеність здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня можливостями формування індивідуальної освітньої траєкторії, оскільки Законом України «Вищу освіту» визначено, що варіативна складова освітньої програми повинна становити не менше 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. Як свідчать результати опитування, переважна більшість респондентів в повній мірі задоволені кількістю вибіркового блоку навчального плану. Виняток становлять аспіранти, які навчаються на ОНП «Медицина», «Біологія», «Прикладна фізика та наноматеріали», на думку яких, необхідно внести зміни до каталогу вибіркового блоку навчального плану. Враховуючи такі відповіді респондентів, гарантам вищезазначених ОНП необхідно провести роботу з удосконалення варіативної компоненти навчальних планів відповідних освітніх програм.

Відповіді респондентів на запитання анкети «Дисципліни якого спрямування Ви хотіли б додати до переліку вибіркового блоку навчального плану?» дозволяють конкретизувати побажання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня в частині удосконалення варіативної складової.

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання освітніх компонентів в межах освітньо-наукових програм.

Аналіз відповідей опитаних аспірантів на питання «Чи завжди форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених результатів навчання?» засвідчує, що

респонденти практично всіх ОНП демонструють високий рівень задоволеності методами та формами навчання та викладання, що використовують при вивченні відповідних ОК.

Необхідно відмітити, що частина аспірантів ОНП «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка» та «Матеріалознавство» продемонстрували недостатній рівень задоволеності методами навчання та викладання. Дана ситуація потребує проведення гарантом детального аналізу силабусів освітніх компонентів в частині форм і методів навчання, що використовуються для досягнення заявлених результатів навчання за ОНП та реалізації принципів академічної свободи.

Розподіл відповідей респондентів на запитання щодо постійного оновлення змісту дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі дозволяє зробити висновок, що переважна більшість аспірантів відмітили сучасність та актуальність змісту освітніх компонентів.

Узагальнення відповідей респондентів на запитання щодо чіткості та зрозумілості форм контрольних заходів та критерій оцінювання дозволяє зробити висновок, що здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня в цілому позитивно оцінюють форми та методи контрольних заходів, вважають їх прозорими та зрозумілими, а також демонструють задоволеність збалансованістю балів, що застосовуються для оцінювання їх навчальних досягнень.

Існування тісного зворотного зв'язку між здобувачами вищої освіти та викладачами в процесі вивчення навчальних дисциплін підтверджується розподілом відповідей респондентів на запитання щодо можливостей консультування з викладачами з навчальних питань. Так, як свідчать результати опитування, переважна більшість аспірантів зазначили, що протягом семестру, в процесі вивчення освітніх компонентів завжди мали можливість отримати необхідну консультацію з навчальних питань. Відповіді респондентів щодо випадків недобросовісного проведення занять викладачами, дозволяють своєчасно встановити та усунути факти не дотримання розкладу занять. Розподіл відповідей респондентів на питання «Чи бувають випадки недобросовісного проведення занять викладачами, зокрема» засвідчують, що переважна більшість аспірантів повністю заперечують випадки недобросовісного проведення занять НПП.

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня на питання блоку анкети «Наукове керівництво» засвідчує високу якість наукового керівництва в університеті, існування тісної співпраці й надання ефективної допомоги наукового керівника дисертантам в процесі реалізації їх наукових інтересів та проведення наукових досліджень. На запитання анкети, які стосувалися корисності допомоги наукового керівника при виборі теми дисертаційного дослідження, підготовці наукових публікацій в процесі роботи над текстом дисертації, формуванні індивідуального наукового плану, респонденти переважно обирали варіанти відповідей «Дуже корисною» та «Корисною».

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ефективності загальної підтримки освітньо-наукових програм показують, що в університеті надається потужна підтримка аспірантам під час їх навчання в аспірантурі та при проведенні дисертаційних досліджень у різних сферах. Аналіз результатів оцінювання аспірантами доступу до наукометричних баз засвідчує високий рівень задоволення респондентів даним видом ресурсного забезпечення виконання наукових досліджень, оскільки переважна більшість опитаних надали оцінки «Відмінно» та «Добре». Ефективність підтримки реалізації ОНП в частині лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання також оцінена більшістю респондентів «Відмінно» та «Добре». Узагальнення відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня на запитання щодо можливостей, які надає університет для апробації проміжних результатів дослідження, дозволяє зробити висновок, що переважно аспіранти підтверджують наявність таких можливостей. Розподіл відповідей аспірантів на запитання «Чи забезпечує СумДУ можливості залучення аспірантів до виконання науково-дослідних тем?» дозволяє зробити висновок, що здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня широко залучаються до виконання науково-дослідних тем, що реалізуються в університеті. Як засвідчують результати опитування, більшість респондентів

надають позитивну оцінку існуючим можливостям практичної підготовки в рамках ОНП, що є досить важливим аспектом формування компетентностей необхідних для успішної професійної діяльності. Відповіді здобувачів вищої освіти щодо можливостей їх залучення до міжнародної академічної спільноти, які забезпечуються СумДУ, демонструють високий рівень задоволеності аспірантів існуючими можливостями їх участі в міжнародних конференціях, публікаціях тощо. Необхідно відмітити, що в СумДУ на системній основі стимулюється і підтримується міжнародна академічна мобільність здобувачів вищої освіти, здійснюється їх інформування щодо актуальних програм навчання та стажування за кордоном. Існуюча в СумДУ практика реалізації академічної мобільності сприяла тому, що переважна більшість опитаних аспірантів позитивно оцінюють існуючі можливості їх участі у міжнародних програмах академічної мобільності.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-наукових програм третього (освітньо-наукового) рівня в розрізі ОНП, що реалізуються відповідними інститутами (факультетами), доведені до відома директорів інститутів (деканів факультетів), гарантів освітньо-наукових програм. Дані результати обговорюються на засіданнях Ради з якості інститутів (факультетів), робочих проектних груп з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньо-наукових програм.